

Homilie kardinála Pietro Parolina, státního sekretáře Svatého stolce
při mši svaté u příležitosti 25. výročí svatořečení svaté Anežky České,
15. listopadu 2014, katedrála svatých Víta, Václava a Vojtěcha, Praha

Nejdůstojnější páni kardinálové,
drazí spolubratři biskupové,
pane apoštolský nuncie,
vážený pane prezidente České republiky,
vážení představitelé společenského a politického života a armády,
členové diplomatického sboru,
kněží, řeholníci a řeholnice, milí věřící, bratři a sestry,

1. Shromáždili jsme se v této překrásné starobylé pražské katedrále kolem Pánova oltáře, abychom si připomněli výročí svatořečení svaté Anežky České, které se uskutečnilo 12. listopadu 1989 v bazilice svatého Petra v Římě pod vedením nezapomenutelného papeže Jana Pavla II., dnes už také svatého. Tak velké výročí je příležitostí k mimořádné radosti pro celé katolické společenství v České republice, které vzdává Bohu chválu a čest a oslavuje ho za milosti obdržené na přímělu svaté Anežky; a plné důvěry a naděje obrací svůj pohled do budoucnosti, k dosažení stále větších cílů v lidském, společenském a duchovním růstu a nakonec svatosti. Jsem mezi Vámi velmi rád a vděčně sdílím radost, pramenící z této krásné příležitosti.

Dovolte, abych srdečně pozdravil Vás všechny, zde shromážděné: pány kardinály, biskupy, vážené představitele veřejného života a armády, členy diplomatického sboru, milé kněze, řeholníky a řeholnice a věřící. Se zvláštním pozdravem se obracím na pana kardinála Dominika Duku, arcibiskupa pražského a předsedu České biskupské konference a připojuji svůj dík za srdečné pozvání a slova přivítání i vřelé přijetí. S úctou zdravím prezidenta České republiky, pana Miloše Zemana, který nás poctil svou přítomností a účastí na této oslavě, tak významné pro život církve a společnosti. Rád tlumočím tento pozdrav jménem Svatého otce, papeže Františka, který je Vám dnes mým prostřednictvím duchovně nablízku a povzbuzuje Vás ke svědectví víry i křesťanského života a provází Vás všechny svým apoštolským požehnáním.

2. Dvacáté páté výročí svatořečení svaté Anežky České se prakticky překrývá se stejným výročím „sametové revoluce“, která šťastně ukončila útlak totalitního režimu, jenž tehdy ovládal zemi, a nastolila svobodu, demokracii a respektování lidských práv. Katolická církev k této události rozhodně neváhala přispět svým zvláštním a odvážným podílem. Když se na náměstích Prahy a dalších měst shromažďovali lidé při manifestacích proti režimu, katolické společenství bylo při tom a samo, shromážděné k modlitbě v této katedrále, děkovalo Bohu za dar Anežčina svatořečení, dar, který předznamenal osvobození národa z ateistického otroctví. Jak to při tehdejší děkovné bohoslužbě vyjádřil nebojácný kardinál František Tomášek, že „*on a celá katolická církev stojí na straně národa*“ a podporuje jeho oprávněné požadavky na svobodu, nezávislost a sebeurčení. Samo svatořečení Anežky se odehrálo v neděli 12. listopadu 1989 a několik dní nato, v pátek 17. začala ona nezapomenutelná „sametová revoluce“, která vedla

k pádu komunistické diktatury. Tím, že si katolická církev připomíná svatořečení svaté Anežky, děkuje zároveň Bohu za dar znovunabyté svobody. Ve stejnou chvíli vyjadřuje své přání, aby onou událostí započatý proces morální a duchovní obrody a obnovy národa pokračoval, prosadil se a v české společnosti se stále více upevňoval ve snaze o budoucnost naplněnou spravedlností, pokojem a prospěchem všech jejích občanů.

3. Boží slovo, kterému jsme před malou chvílí naslouchali, osvětluje lidský i duchovní příběh svaté Anežky České a pomáhá nám, abychom lépe pochopili ten nejosobnější a nejhlubší smysl jejího života.

V úryvku evangelia (Mt 25,31-46) líčí evangelista Matouš onu úžasnou a velkolepou scénu posledního soudu, při kterém se Ježíš zjevuje jako král, svrchovaný vládce vesmíru a nejvyšší soudce lidstva. Vyprávění nás poučuje o tom, že na konci času budeme souzeni výlučně podle lásky, přesněji za lásky vůči bližním, lásky, která je konkrétním výrazem naší lásky k Bohu: „Cokoli jste udělali/neudělali jednomu z těchto nejposlednějších bratří a sester, to jste udělali/neudělali mně“ (Mt 25,40). Kdo jsou oni Ježíšovi „bratři a sestry“? Jsou to chudí, potřební, nemocní, uvěznění, lidé osamělí, bez domova a bez práce, drogově závislí, vyloučení na okraj společnosti, všichni, kteří trpí na těle a na duchu. Jakékoli jim prokázané dobro, konkrétní pomoc, poskytnutá útěcha a blízkost jsou učiněny samotnému Ježíšovi stejně jako to, co jim je upíráno, jako by bylo upřeno Ježíšovi.

Svatá Anežka Česká, která dokonalým způsobem pochopila toto Pánovo učení, dokázala ve svém životě nerozlučně spojovat ony dva aspekty jediného přikázání lásky s vědomím, že se Ježíš nepřestává vtělovat v našich dějinách a naší lidské existenci a představuje se nám v chudých a potřebných. Narodila se v roce 1211 a jejími rodiči byli Přemysl Otakar I., český král, a Konstancie Uherská. Jako princezna mimořádné krásy byla Anežka vícekrát přislíbena coby nevěsta královským následníkům, a to podle především politických kalkulů, přičemž ona zásadně odmítala jakékoli návrhy k manželství. Okouzlena spiritualitou a mystikou svatého Františka a jeho sestry Kláry z Assisi, kteří byli jejími současníky, chtěla následovat Krista v jejich stopách a zasvětit se cele Bohu v řeholním životě. Prodala všechnen svůj majetek, aby v Praze mohla založit špitál pro chudé a nemocné a klášter pro takzvané „chudé sestry“, do kterého ona sama vstoupila o svatodušních svátcích roku 1234 a ve kterém složila své slavné sliby chudoby, čistoty a poslušnosti. Její život, prožitý v kontemplaci, modlitbě a účinné službě a projevech lásky vůči bližním, se dovršil 2. března 1282. Jsou dobře známé dopisy, které jí posílala svatá Klára, aby ji povzbuzovala v nastoupené cestě plného nasazení a zasvěcení Bohu a bližním.

Svatá Anežka vzala za své učení, které nám svatý apoštol Pavel nabídl v dnešním prvním čtení, v úryvku listu Kolosanům (Kol 3,12-17), když vybízí křesťany, aby „nade všechno měli lásku“, která je souhrnem všech křesťanských ctností a dokonale je všechny v sobě spojuje. Tím, že se Anežka oděla láskou, dokázala projevat něžnost, dobrotu, pokoru mírnost a trpělivost a otevírat své srdce potřebám chudých a nemocných.

4. Drazí bratři a sestry, dnešní výročí nám nabízí vhodnou příležitost k úvaze nad životem a příkladem svaté Anežky, která, třebaže žila v době značně vzdálené té naší, i dnes zůstává přitažlivou postavou a velmi aktuální světicí. Zanechala nám bohaté duchovní dědictví: živé svědectví své lásky k Bohu prostřednictvím „služby lásky“ chudým, nemocným a potřebným. Tato „služba lásky je podstatným rozměrem poslání církve a je neoddělitelným prvkem její samotné podstaty“ (slova papeže Benedikta XVI., Apoštolský list *Intima Ecclesiae Natura* z 11. listopadu 2012, *Præmio*). Církev nesmí opomíjet službu lásky, stejně jako nesmí opomíjet vysluhování svátostí a zvěstování Božího slova (Benedikt XVI., *Deus Caritas est*, 22, z 25. prosince 2005). Jak říkal blahoslavený papež Pavel VI.: dějiny církve jsou dějinami lásky, a do těchto dějin se zapojuje také život a působení katolické církve v České republice. V následování příkladu a vzoru svaté Anežky, velké duchovní dcery této země, chce katolická církev nadále přispívat svým jedinečným způsobem k rozvoji a duchovnímu a morálnímu růstu společnosti, a činit to svým živým svědectvím víry a konkrétní „službou lásky“.

V této souvislosti chci připomenout slova, která v květnu roku 2013 řekl papež František představitelům Caritas Internationalis (Celosvětového sdružení katolických charit): „Církev bez lásky neexistuje“ a připojil, že láska je něžností církve vůči svému lidu; něžností a láskou Matky církve ke svým synům a dcerám; něhou a blízkostí.

Kéž Bůh, na přímluvu svaté Anežky a všech svatých ochránců upevní naše dobrá předsevzetí, přivádí k završení dílo dobra, které v nás započal a zahrne svým hojným požehnáním celý český národ. Amen.